

Vragen over klankbordgroep (het proces)

Wat willen jullie met klankbordgroep bereiken? Hoe is de formele houding tussen projectgroep en klankbordgroep? Dit i.v.m. bijvoorbeeld te verwachten meningsverschillen over voorstellen richting de stuurgroep?

Er is een pas op plaats gemaakt in het project Heiderijk. De streek wordt meer betrokken bij het vervolgproces van het project en de keuzes die na 2015 gemaakt gaan worden. De komende jaren wordt op een objectieve manier informatie verzameld. Deze kennis wordt door de projectgroep gedeeld met de klankbordgroep. De klankbordgroep heeft een adviserende rol en zal worden gevraagd om mee te denken over diverse onderwerpen. In de huidige opzet zijn de klankbordgroep en projectgroep in dialoog en bereiden zij samen voorstellen voor, die voor besluit aan de stuurgroep worden voorgelegd. Er zijn in het land echter ook voorbeelden van klankbordgroepen die door de voorzitter in een stuurgroep zijn vertegenwoordigd. De projectgroep zal deze wens bij stuurgroep neerleggen voor een besluit. Alle inbreng van de klankbordgroep zal worden gehoord. Het projectteam verbindt zich alle inbreng te horen en gemotiveerd over te nemen of af te wijzen. Onderwerpen voor de klankbordgroep zijn onder andere monitoring van de resultaten, beheer van het gebied en boscompensatie.

Zijn de notulen van de stuurgroep openbaar?

Waar ze zijn in te zien ?

De notulen zijn openbaar. Tijdens de eerste klankbordgroepvergadering zal bekend worden gemaakt waar de notulen zijn in te zien.

Hoe wordt geborgd dat wat in projectgroep voorgesteld wordt ook echt in stuurgroep terecht komt.

Alles zal in volledige transparantie plaatsvinden. Wellicht dat een vertegenwoordiger van klankbordgroep in stuurgroep het vertrouwen daarin kan vergroten.

Wat wordt de omvang van de klankbordgroep? Bij welke omvang blijft de klankbordgroep nog werkbaar ? Welke groepen zijn vertegenwoordigd ? Wordt het wel een afspiegeling van de samenleving ? Wie bepaalt uiteindelijk wie in de klankbordgroep plaatsneemt ?

We streven naar een zo breed mogelijke vertegenwoordiging uit de streek van belangengroepen. We sluiten niemand uit. Degene die plaatsneemt in de klankbordgroep vertegenwoordigd zijn belangengroep (achterban). De klankbordgroep zelf zal ook (als een van de eerste taken) bespreken met de projectgroep hoe we tot een werkbare afvaardiging kunnen komen.

Waarom is er geen rechtstreekse verbinding tussen klankbordgroep en stuurgroep en wordt alles gefilterd door de projectgroep?

Wanneer hierover ideeën bij de klankbordgroep zijn, kan hiervoor een voorstel gedaan worden dat voorgelegd wordt aan de stuurgroep. Tijdens de eerste bijeenkomst van de klankbordgroep kan dit besproken worden.

Welke tijdstippen wordt vergaderd?

De vergaderingen zijn voornamelijk in de avonden in een zaaltje. Voor excursies zullen naast avonden ook de weekenden een optie zijn. Dit uiteraard in overleg met de klankbordgroep.

Wie wordt de voorzitter van de klankbordgroep?

De projectgroep stelt Geertjan Wienhoven voor. De klankbordgroep neemt echter zelf de beslissing in haar eerste vergadering. Wanneer de klankbordgroep een geschikte kandidaat heeft, kan deze voorgedragen worden tijdens de eerste bijeenkomst van de klankbordgroep.

Is er een geografische beperking t.a.v. deelname?

We streven naar een zo breed mogelijke vertegenwoordiging van de diverse belangengroepen uit de streek rondom het gebied Heiderijk.

Heeft de klankbordgroep vetorecht?

Nee. De stuurgroep is de plek waar besluiten worden genomen.

In hoeverre wordt de inbreng van de klankbordgroep betrokken bij het beleid?

Het beleid en de natuurdoelen voor het gebied Heiderijk vloeit voort uit Natuur en Landschapbeleid van de provincies en Rijksoverheid Heiderijk is een plan in het kader van het toenmalige soortenbeleid van de provincies om de levensomstandigheden van ernstig bedreigde soorten te verbeteren. Aanvankelijk richtte de aandacht zich uitsluitend op heidesoorten maar als snel werd duidelijk dat het gebied ook belangrijk is voor soorten van bosranden. De voorgenomen maatregelen moeten een heel scala aan soorten dieren en planten bedienen. Daarmee was het plan ook een voorloper op de huidige leefgebiedenaanpak. In deze nieuwe aanpak wordt meer dan voorheen ingezoomd op gebieden waar relatief veel bedreigde soorten voorkomen en waarbij door het integraal uitvoeren van maatregelen meerdere soorten tegelijkertijd bediend kunnen worden.

De partners binnen Heiderijk willen de streek meer betrekken bij hoe uitvoering te geven aan dit beleid. De komende jaren wordt op een objectieve manier informatie verzameld over de resultaten van uitvoering van maatregelen tot nu toe en het beheer. Deze kennis wordt door de projectgroep gedeeld met de klankbordgroep. Samen worden voorstellen voorbereid die uiteindelijk aan de stuurgroep worden voorgelegd.

Gaat de klankbordgroep alleen de monitoring van fase 1 volgen of ook met de projectgroep meedenken over het vervolg van de het Heiderijkproject per 2015?

Mocht in 2015 blijken dat aanvullende maatregelen nodig zijn, dan worden die in dialoog met de klankbordgroep gemaakt.

Is er ruimte in de klankbordgroep voor tegenstanders? Hoe gaat u tegenstanders erbij betrekken? Kan de klankbordgroep de plannen van Heiderijk tegenhouden? Oftewel is er ruimte in de klankbordgroep voor mensen die geen uitbreiding wensen van meer heide?

Alle meningen zijn welkom in de klankbordgroep. Een deelnemer aan de klankbordgroep moet wel bereid zijn om mee te denken aan oplossingen binnen de uitvoering van de beleidsdoelen voor het gebied..De ambitie van Heiderijk, een duurzaam leefgebied van typische heidesoorten te behouden, is niet van de baan. Zowel het provinciale als het nationale natuurbeleid ligt ten grondslag aan het project Heiderijk. De doelstellingen die uit dit beleid voortvloeien staan dus niet ter discussie. De partners binnen Heiderijk werken aan de uitvoering van dat beleid. Afwijken van de eerder opgestelde ambities, kan alleen met instemming van de Provincies Gelderland en Limburg. Zij hebben de kaders aangegeven en zijn de opdrachtgever van het project.

Maar die ambitie is toch meer open terrein, dus nog meer boskap?

Nee, de ambitie is gericht op een kwalitatief en kwantitatief leefgebied met voldoende overlevingskansen voor bepaalde soorten planten en dieren die gebonden zijn aan structuurrijke heide en bosranden. Dit door oude heideterreinen te verbinden en te vergroten op zo'n manier dat planten, dieren zich er thuisvoelen en mensen er goed kunnen recreëren. Of de boskap van fase 1 dit heeft bewerkstelligd gaan we de komende vier jaar onderzoeken en in alle openheid bespreken met de klankbordgroep. Blijkt dat de doelen met de nu uitgevoerde maatregelen gehaald worden, dan volgen geen verdere maatregelen anders dan het reguliere beheer.

Wordt de klankbordgroep gebruikt als excuus om Heiderijk door te zetten?

Nee, dat is zeker niet aan de orde.

Zouden we in de klankbordgroep niet eerst moeten praten over doelen? Nu lijkt het of de ambitie van de stuurgroep het doel van ieder zal zijn.

Zowel het provinciale als nationale natuurbeleid ligt ten grondslag aan het project Heiderijk. De beide provincies zijn ook de opdrachtgever voor het project om de leefomstandigheden van ernstig bedreigde soorten van heide en bosranden te verbeteren. De doelstellingen die uit dit beleid voortvloeien staan dus niet ter discussie. De partners binnen Heiderijk werken aan de uitvoering van dat beleid. De wijze waarop we het uiteindelijke doel willen behalen, wordt besproken met de klankbordgroep. De vervolgstappen zijn dan ook nog niet bepaald en zullen met de klankbordgroep vastgesteld worden.

Hoe is de klankbordgroep in de tussenliggende maanden betrokken bij het proces?

Hierover kunnen tijdens de eerste klankbordgroep vergadering afspraken gemaakt worden met de projectgroep. Tussentijds krijgt de klankbordgroep uiteraard ook de e-mailnieuwsbrief die vanuit Heiderijk gemaakt gaat worden, de informatie over excursies of eventuele nieuwsberichten over zaken die concreet spelen in Heiderijk, zoals bv de begrazing met een schaapskudde.

Hoe is de stuurgroep samengesteld?

Gemeente Nijmegen, Prorail, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Bosgroep, Provincie Gelderland en Provincie Limburg. Er wordt gedacht aan een bestuurlijke afvaardiging uit de omliggende gemeenten. Met het College van B&W van de gemeente Mook en Middelaar is dit besproken en was de reactie positief. Groesbeek en Heumen worden nog benaderd.

Welke organisaties zitten in de projectgroep?

Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en gemeente Nijmegen.

Hoe verhoudt zich de besluitvorming in de klankbordgroep tot de democratische structuren, zoals die van gemeenteraden en rijksoverheid?

In de huidige opzet gaat de projectgroep in dialoog met de klankbordgroep en bereiden zij samen voorstellen voor, die ter besluitvorming aan de stuurgroep worden voorgelegd. Er zijn in het land echter ook voorbeelden van klankbordgroepen die in een stuurgroep zijn vertegenwoordigd. Projectgroep zal deze wens bij stuurgroep neerleggen voor een besluit.

Wat zijn de criteria voor het besluit om in 2015 wel of niet door te gaan? Wanneer is de doelstelling van heiderijk behaald? Laat zich dat uitdrukken in het aantal sprinkhanen? en wordt dit niet gedurende het proces aangepast?

Deze vraag is niet gemakkelijk te beantwoorden. Het zijn niet de aantallen individuele dieren die het succes bepalen, maar de aanwezigheid van een 'metapopulatie'. Dit is een groep van ruimtelijk gescheiden populaties, die onderling met elkaar uitwisselen. Het project is dus geslaagd als er in Heiderijk een dergelijke metapopulatie aanwezig is. Er zal de komende

jaren dus goed worden onderzocht of er op verschillende locaties in het gebied de bewuste soorten zich vestigen en door het gebied verplaatsen.

De ontwikkeling van de natuurwaarden is afhankelijk van het beheer. Hoeveel schapen zijn nodig om het gebied open te houden. Wordt de klankbordgroep daar ook bij betrokken?

Er wordt een schaapskudde met een herder ingezet. Het bedrijf dat daarvoor wordt ingezet is gespecialiseerd in deze vorm van begrazing. Er ligt een begrazingsplan ten grondslag aan de inzet van de kudde, de omvang en de tijdstippen waarop deze ingezet zal worden. De herder stuurt de kudde ter plekke aan en bepaalt in samenspraak met de terreinbeheerder waar intensieve of minder intensieve begrazing nodig is. De klankbordgroep wordt uitgenodigd dit ter plekke mee te bekijken.

Hoe wilt u omgaan met meningsverschillen in de klankbordgroep? Is er bereidheid om te blijven zoeken naar compromissen, zodat iedereen mee wil blijven denken?

Onze intentie is om in dialoog te zijn met vertegenwoordigers uit de streek. Dat betekent ook dat we diezelfde intentie ook verwachten van de leden van de klankbordgroep. Dat betekent dat de intentie is te blijven zoeken naar gezamenlijke oplossingen in de uitvoering van het beheer, de monitoring, boscompensatie en dergelijke. Mochten we er niet gezamenlijk uitkomen, dan zullen we dat aan de stuurgroep voorleggen en hen in een dergelijke kwestie om een besluit vragen.

Vragen met betrekking tot de projectinhoud

Waarom wordt er bij Heiderijk steeds uitgegaan van de situatie in het gebied aan het begin van de 20ste eeuw?

Er is geen specifieke referentieperiode voor Heiderijk. Heiderijk richt zich op behoud van een duurzaam leefgebied van typische heidesoorten. Het project beoogt het leefgebied voor bedreigde levensgemeenschappen van de heide te herstellen en te ontwikkelen. Hiervoor zijn open heideterreinen vergroot, geleidelijke overgangen tussen heide en bos gerealiseerd en verschillende heidegebieden met elkaar verbonden. Keuzes om de aanwezige waarden in het gebied te versterken en de heidesoorten te beschermen tegen uitsterven.

Niet alleen de ecologische waarde vergroten is hier van belang, maar zeker ook de recreatieve waarde. Een gevarieerder landschap wordt door veel recreanten hoog gewaardeerd. Met voorzieningen voor de recreant is dit gebied ook toegankelijk.

Waarom wordt er voor een paar plekken oud bos niet een vergelijkbaar plan gemaakt als voor de heide? Is het beukenbos minder gewenst?

Op de Nijmeegse stuwwal zijn enkele locaties met oud bos aanwezig. Hier zijn geen bijzondere maatregelen voorzien of gepland. Het streven is om de kernen met oud bos te versterken, zowel op Nederland als op Duits grondgebied.

Wat is er met het gekapte hout gebeurd?

Dat is verkocht aan houthandelaren. De opbrengst is geïnvesteerd in de uitvoering van de 1^e fase.

Verdwijnen er ook soorten dieren en planten door de ingrepen?

Door Heiderijk verdwijnen er geen dier- of plantensoorten op de Nijmeegse stuwwal. Heiderijk voorziet juist in een grotere en stabielere soortendiversiteit.

Waarom bomen kappen om heideterreinen met elkaar te verbinden? Kunnen die zadelsprinkhanen niet op een andere manier worden verplaatst?

Het bos vormt een grote barrière, want de zadelsprinkhaan kan, net als veel andere soorten van de heide, bijvoorbeeld niet vliegen. Zij zijn afhankelijk van open gebieden met schrale

vegetaties als heide en bijvoorbeeld wat bredere bospaden met zon beschreven bermten om zich te verplaatsen (waar overigens veel andere dieren ook van profiteren) Het overzetten in potjes heeft geen zin. Voor een gezonde populatie moet er uitwisseling tussen diverse populaties mogelijk zijn en dat laat zich niet door mensen sturen.

Waarom is de boscompensatie niet vooraf geregeld?

Grenzend aan de bestaande bosgebieden is de afgelopen jaren ca 8 ha nieuw bos aangelegd. Er wordt nu nog 4,2 ha nieuw bos aangelegd in het kader van Heiderijk.

Waarom zijn de maatregelen niet meer gefaseerd uitgevoerd? Dat zou toch veel meer mozaïeklandschap opleveren?

Subsidievoorwaarden voor de 1^e fase maakten dat niet mogelijk. Indien in de toekomst blijkt dat er meer maatregelen uitgevoerd moeten worden, wordt een meer gefaseerde uitvoering nagestreefd.

Welke 'heide' is het beoogde eindbeeld? De 'grote stille heide' of 'structuurrijke heide, dus open bos met hier en daar groepjes heidestruiken?

Het beoogde resultaat is: structuurrijke heide met geleidelijke overgangen naar bos, gevarieerde bosranden, struiken, solitaire bomen en groepen bomen op de heide. De Mookerheide en het lage deel van de Heumense Schans zijn passende referentiebeelden.

Is het herstellen van heide niet een onnatuurlijk proces? Waarom zouden we de natuur willen tegenwerken?

Ongeveer de helft van Nederland heeft vele eeuwen uit heidelandschappen bestaan, een half natuurlijk landschap ontstaan door boerenactiviteiten als begrazing met schapen, afplaggen en maaien. Daarvan resteert nog minder dan 1%. De heidesoorten die nu leven in het gebied wil project Heiderijk een duurzaam leefgebied geven, soorten die voor hun behoud afhankelijk zijn van deze heide. Daarom zijn heidegebieden met elkaar verbonden en vergroot. Met begrazing en (indien nodig) aanvullende maatregelen, zoals opslag verwijderen en maaien, is het open houden van heidegebieden geen bijzonder zware beheeropgave.

In hoeverre wordt bij de 'bosdunning' vooral ingezet op gebiedsvreemde, dus niet inheemse soorten?

Er wordt tegenwoordig een "zacht" beleid gevoerd ten aanzien van uitheemse bomen. Indien deze niet in extreme mate verjongen door kieming van zaden is het beheer niet gericht op volledige eliminatie van uitheemse soorten. Agressieve soorten als Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse Eik worden wel selectief gekapt.

Vereist de doelstelling van Heiderijk niet nog een veel uitgebreidere boskap?

Het doel van heiderijk is het behoud van een duurzaam leefgebied van heideafhankelijke soorten. Het vellen van bomen is geen doel op zich. De resultaten van de maatregelen die tot nu toe zijn uitgevoerd worden gevolgd met de monitoring in het gebied.

Het eindbeeld wordt geacht aantrekkelijk te zijn voor mens, dier en plant. In de huidige plannen ontbreekt voldoende besef van visuele beleving. Bent u bereid om landschapsarchitectonische kennis in te schakelen?

Onderzoeken tonen steeds weer aan dat publiek afwisselingen in het landschap hoog waardeert. Natuurbeheerders hebben brede ervaring met de belevingswaarde van publiek. Mochten er op dit vlak goede aanvullingen komen uit de klankbordgroep, dan worden die meegenomen.

Wat heeft het project tot nu toe gekost en in hoeverre is de financiering voor de toekomst gewaarborgd? Ook wat betreft het beheer?

De 1^e fase heeft ca 840.000,- gekost. Een substantieel deel van dit bedrag is besteed aan de opsporing en verwijdering van niet gesprongen explosieven uit WO II. Natuurbeheerders worden via de regeling Subsidie Natuur en Landschap (SNL) gefinancierd voor het beheer van natuurgebieden. Voor ieder beheertype staat een bepaald bedrag.

Aan het beheer van ieder natuurgebied hangt een prijskaartje. Heidebeheer of beheer van bos verschillen in kosten. Hiervoor zijn sinds kort standaardbedragen afgesproken tussen Rijk en provincies. Deze standaardbedragen gelden voor zogenaamde beheertypen. De hoeveelheid geld voor het onderhoud van Heiderijk wordt vastgesteld op basis van de beheertypen natuur die hier onderhouden moeten worden.

Natuurbeheer wordt door de provincies via de regeling Subsidie Natuur en Landschap (SNL) gefinancierd aan de terreinbeheerders (landschappen, Natuurmonumenten en particulieren). Staatsbosbeheer krijgt op dit moment nog geld van het ministerie van EL&I voor het beheer van haar terreinen. In het kader van de decentralisatie van het natuurbeleid van het rijk naar de provincies is het denkbaar dat ook Staatsbosbeheer straks betaald gaat worden uit de SNL-regeling. Voor Heiderijk heeft dit geen consequenties omdat in het natuurbeleid beheer van bestaande natuur prioriteit heeft in de financiering.

Wat betekent het project Heiderijk voor de inrichting van het Vierdaagse kampement?

Het Vierdaagse Kampement blijft gewoon bestaan. Alleen aan de rand is het bos gedund om een natuurlijke bosverjonging op gang te brengen.

Waren jullie sowieso al van plan om niet in te grijpen tot 2015 of is dat ingegeven door protesten?

Heiderijk is een groot project en heeft veel losgemaakt in de streek. Deze beslissing is vooral ingegeven door de onrust die maatregelen tot nu toe binnen Heiderijk teweeg heeft gebracht.

Is er een plan voor na 2015?

Nee, er liggen nu geen nieuwe plannen. Of die er komen hangt af van alle informatie die de komende jaren wordt verzameld. Mochten er nog aanvullende maatregelen nodig zijn, dan worden die samen met de klankbordgroep besproken en eventueel verder uitgewerkt en ter besluitvorming aan de stuurgroep voorgelegd.

Gaan jullie beleving door bezoekers ook monitoren?

Dat is een terechte vraag en kan zeker een onderwerp voor de klankbordgroep zijn om te kijken of dit opgenomen kan worden in de monitoring. Ter informatie: in 2010 is er wel een recreatieonderzoek uitgevoerd in natuurgebied St. Jansberg en Mookerheide, wat een goed beeld geeft van hoe de bezoekers deze twee natuurgebieden beleven. Dit rapport zal ook op de website van Heiderijk worden geplaatst.

Vindt boscompensatie Heumensoord en Mookerheide plaats in regio en waarom is daar bij aanvang van het project niet over nagedacht?

Ja, van bovenstaande gebieden wordt bos gecompenseerd op terrein van Natuurmonumenten.

Volgens de boswet is er na de kap drie jaar de tijd om te compenseren. Verschillende opties zijn mogelijk, die willen wij nu samen met de klankbordgroep bespreken.

Volgens een aanwezige in de zaal staat op de site van Heiderijk dat voor iedere gekapte boom een nieuwe boom wordt aangeplant in het gebied. Dit strookt toch niet met het gegeven dat Staatsbosbeheer niet gaat herplanten in Heiderijk?

De Boswet is het wettelijk kader voor compensatie van bos. In het kort zegt de Boswet: wat bos is, moet bos blijven. Bos dat wordt gekapt en niet herplant, moet elders worden herplant. De Boswet gaat hierbij uit van oppervlakten Er dienen gelijkwaardige oppervlakten gecompenseerd te worden.

Staatsbosbeheer heeft een ontheffing van de Boswet.

Staatsbosbeheer hoeft geen boscompensatie in het gebied te realiseren. Dat neemt niet weg dat Staatsbosbeheer natuurlijk het belang ervan in ziet om ook met de andere partijen binnen de projectgroep mee te denken over een manier waarop de benodigde boscompensatie bij deze partijen vorm kan krijgen.

Vragen met betrekking tot het Monitoringsplan 2010-2020/nulmeting

Hebben jullie verwachtingen over het bereikte resultaat in 2014?

De verwachting is dat een aantal dieren per soort zoals Gladde slang, Zadelsprinkhaan en Nachtzwaluw in belangrijke mate zullen toenemen. Zowel in aantal als de oppervlakte leefgebied. Dit zal moeten blijken uit de monitoring in het veld

Wanneer is er sprake van een succesvol project? Moeten dan alle soorten, waarop gemonitord wordt vooruit zijn gegaan?

Als er voor de meeste heideafhankelijk soorten op verschillende locaties in het gebied populaties zijn ontstaan die in staat zijn om onderling uit te wisselen. Het zijn niet de aantallen individuele dieren die het succes bepalen, maar de aanwezigheid van een 'metapopulatie'. Dit is een groep van ruimtelijk gescheiden populaties, die onderling met elkaar uitwisselen. Het project is dus geslaagd als er in Heiderijk een dergelijke metapopulatie aanwezig is. Er zal de komende jaren dus goed worden onderzocht of er op verschillende locaties in het gebied de bewuste soorten zich vestigen en door het gebied verplaatsen.

Waarom alleen monitoring van flora en fauna die voorkomt op heideterreinen?

Omdat het doel van het project Heiderijk is het behoud van een duurzaam leefgebied van heideafhankelijke soorten.

Waarom worden dieren die nog niet bedreigd zijn niet meegenomen in de monitoring?

Tal van andere soorten worden ook gemonitord, zoals Dassen Meestal wel in een lagere intensiteit.

Welke vogels zijn heidegebonden?

De Nachtzwaluw is een volledig heidegebonden vogel. Op de Nijmeegse stuwwal in mindere mate de Geelgors en Roodborsttapuit.

Wanneer is de laatste monitoring uitgevoerd? En is dit rapport openbaar in te zien?

In 2010 en voor enkele soorten in 2011. Het monitoringsplan komt beschikbaar voor de klankbordgroep en andere geïnteresseerden.

Is er gedacht aan schaduwmetingen om onafhankelijkheid te versterken? (m.b.t. monitoring)

Nee, dat is niet aan de orde. Het monitoringplan is door deskundigen opgesteld en komt beschikbaar voor de klankbordgroep en andere geïnteresseerden. In de klankbordgroep wordt gekeken op welke wijze belangstellenden betrokken kunnen worden bij de monitoring.

Wanneer is de nulmeting precies uitgevoerd?

In 2010 en voor enkele soorten in 2011

Vond de nulmeting voor of na de boskap plaats?

De nulmeting heeft plaatsgevonden na de boskap. De doelsoorten die de komende jaren worden gevolgd komen niet voor in de gekapte bosdelen. Dus vooraf monitoren was niet nodig.

Is er ook een meting geweest van soorten in het bos dat is gekapt?

De bosdelen die zijn gekapt zijn van te voren onderzocht op de aanwezigheid van bepaalde beschermde soorten.

Waarom nulmeting na de werkzaamheden? Hiermee is de waarde van de vroegere situatie genegeerd en het betrof hier nog wel meerdere rode lijst soorten?

De nulmeting heeft plaatsgevonden na de boskap. De doelsoorten die de komende jaren worden gevolgd komen echter niet voor in de gekapte bosdelen. Dus vooraf monitoren was niet nodig.

Zijn particuliere organisaties niet geraadpleegd voor hun monitoringsgegevens?

Iedereen die inventariseert in gebieden van terreinbeheerders geven die ook aan de terreinbeheerders. Dus als het goed is zijn bijna alle inventarisatiegegevens bekend. Mocht dat niet zo zijn, dan zouden wij die graag ontvangen.

Vragen met betrekking tot recreatie

Wat levert Heiderijk op voor de recreatie?

Een gevarieerd en afwisselend landschap. Met voorzieningen voor de recreant is dit gebied ook toegankelijk.

Vragen met betrekking tot de communicatie

Welke fouten zijn er gemaakt in de communicatie met omwonenden?

Achteraf kan geconcludeerd worden dat de ingezette communicatie de streek onvoldoende heeft bereikt.

Welke initiatieven zijn er om de communicatie met de omgeving te verbeteren?

Instellen van een klankbordgroep, nieuwsbrieven, informatie op de site van Heiderijk, excursies en voorlichtingsbijeenkomsten.

Vragen algemeen

Welke meerwaarde heeft hei t.o.v. bos?

Ongeveer de helft van Nederland heeft vele eeuwen uit heidelandschappen bestaan. Daarvan resteert nog minder dan 1%. Het project beoogt het leefgebied voor bedreigde heidelevensgemeenschappen te herstellen en te ontwikkelen. Hiervoor zijn open heideterreinen vergroot, geleidelijke overgangen tussen heide en bos gerealiseerd en verschillende heidegebieden met elkaar verbonden. Keuzes om de aanwezige waarden in het gebied te versterken en de heidesoorten te beschermen tegen uitsterven.

Van wie is dit project Heiderijk uitgegaan?

De provincies Limburg en Gelderland, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer.

In het bos zijn veel bomen gemarkeerd met een rode stip. Worden die allen verwijderd in het kader van 'regulier beheer'?

Dat is afhankelijk van de eigenaar, die zelf een kleur uitkiest voor bepaalde beheermaatregelen. Uit deze vraag is niet af te leiden welke eigenaar het hier betreft en met wel doel de bomen gemarkeerd zijn. Deze vraag kan het best in klankbordgroepbijeenkomsten en gezamenlijk veldbezoek beantwoord worden.

Wat is de status van andere gebieden in Europa? Waarom willen wij al die verschillende vegetatie op dit relatief kleine stukje aarde?

Alle lidstaten in de Europese Unie hebben verplichting in het kader van natuurbeleid en – behoud. Iedere lidstaat beschermt natuur die kenmerkend is voor haar grondgebied. Voor Nederland zijn dat zeer zeker de droge heidelandschappen. Deze zijn in Europa buiten Nederland nauwelijks te vinden.

De zandhagedis lijkt mij niet zo zeldzaam, kunt u mij overtuigen dat dat wel zo is?

Op de Nijmeegse stuwwal is deze soort goed vertegenwoordigd. De zandhagedis is echter maar een van de vele soorten die afhankelijk zijn van heide als leefgebied.